

Emne: Bekymringer om menneskerettighetsbrudd og angrep på kvinners rettigheter i Polen.

Til

Utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Helse- og omsorgsminister Bent Høie

Kultur- og likestillingsminister Abid Raja

Vi skriver til dere for å uttrykke vår bekymring angående situasjonen for kvinner og fredelige demonstranter i Polen, etter kjennelsen fra den polske konstitusjonelle domstolen 22. oktober, som sier at tilgang til abort på grunnlag av "alvorlig og irreversible misdannelser på fosteret eller uhelbredelig sykdom som truer fosterets liv" er grunnlovsstridig¹.

Å fjerne denne bestemmelsen fra loven vil være et stort tilbakeslag for kvinners rettigheter i Polen, og vil i praksis gjøre abort forbudt². Polen vil videre bryte mange av sine internasjonale menneskerettighetsforpliktelser³, inkludert kvinners menneskerettigheter til liv, helse, verdighet, privatliv, likestilling og ikke-diskriminering, og retten til å være fri for tortur⁴.

Det vil sette kvinners helse og liv i fare: Kvinner kan bli tvunget til å føde mot sin vilje, inkludert i tilfeller av alvorlig eller dødelig fosterskade, eller å gjennomgå potensielt utrygge abortprosedyrer, samt risikere straffeforfølgelse. Dette gjelder spesielt for de som er sårbare og med få ressurser. Selv om kjennelsen ikke er offentliggjort og derfor ennå iverksatt, blir kvinner som trenger abortomsorg allerede avvist av noen sykehus.

Hundretusenvise av borgere har tatt til gaten i Polen for å protestere mot disse ødeleggende restriksjonene som undergraver deres menneskerettigheter. Fredelige protester blir møtt med overdreven vold av politimyndigheter, utplassering av hæren og vold fra høyreekstreme grupper, støttet av uttalelser fra offentlige tjenestemenn⁵.

¹ <https://www.ippfen.org/news/polish-abortion-ban-will-devastate-womens-lives-first-major-attack-human-rights-resulting-https://trybunal.gov.pl/postepowanie-i-orzeczenia/wokanda/art/11253-planowanie-rodziny-ochrona-plodu-ludzkiego-i-warunki-dopuszczalnosci-przerwywania-ciazy>; 1933 [Act on Family Planning](#), the Protection of the Human Fetus, and the Conditions of Admissibility of Abortion, Article 4a § 1 pt. 2

² Poland already has one of the most restrictive abortion laws in the EU. Over ninety percent of legal abortions performed in Poland are accessed on the ground of severe foetal impairment.

³ International human rights bodies have already repeatedly expressed concern about Poland's highly restrictive abortion law and the barriers women experience in access to care in Poland. Among many examples, Poland has already been condemned several times by the European Court of Human Rights regarding access to abortion for breaching the European Convention of Human Rights (Tysi c v. Poland; R.R. v Poland; P. and S. v Poland), judgements that have not been implemented.

⁴ UN experts published a [statement](#), reaffirming that "international human rights mechanisms have been clear in recognizing women's right to abortion in cases of fatal foetal impairment and that States have to provide for termination of pregnancy in such cases as the lack of access constitutes, inter alia, a violation of the right to be free from inhuman treatment". "A restriction resulting in women being forced to carry almost every pregnancy to full term, involves mental and physical suffering constituting violence against women and potentially amounts to torture or cruel, inhuman and degrading treatment."

⁵ See CIVICUS monitoring reports [here](#) and [here](#); <https://notesfrompoland.com/2020/10/27/abortion-protesters-clash-with-nationalists-protecting-churches-in-poland/>; <https://notesfrompoland.com/2020/10/27/abortion-protests-aim-to-destroy-poland-and-end-the-history-of-the-polish-nation-says-kaczynski/>

Den polske regjeringen har også brukt COVID-19-restriksjoner for å true arrangørene med harde strafferettslige straffer i et forsøk på å undertrykke protestene⁶.

Vi ber den norske regjeringen om å:

- Offentlig fordømme dommen på høyeste politiske nivå, både i bilateral dialog med Polen, men også gjerne sammen med de nordiske regjeringene.
- Uttrykke solidaritet med polske kvinner og menn som protesterer. Oppfordre den polske regjeringen til å respektere deres rett til fredelig forsamling, avstå fra å bruke overdreven makt, beskytte dem mot vold fra høyreekstreme grupper, og stille de som angriper demonstranter til ansvar.
- Støtte tilgang til abortomsorg for polske kvinner ved å tilby subsidiert eller gratis tilgang til helsetjenester i Norge.
- Gi økonomisk støtte, gjennom EØS-midlene, til organisasjoner som arbeider for avkriminalisering av abort og for tilgang til trygg abort, der hvor den er kriminalisert eller umulig å få gjennomført.

Det Europeiske parlamentet vedtok 26.november en resolusjon der de på det sterkeste fordømmer den polske konstitusjonelle domstolens kjennelse, og tilbakeslagene for polske kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter⁷. Parlamentet fordømmer også den overdrevne voldsbruken mot demonstranter, aktivister og kvinnerettighetsorganisasjoner, og ber polske myndigheter stille voldsutøverene til ansvar.

Sex og Politikk og IPPF oppfordrer Norge til å gjøre det samme.

Vennlig hilsen

Tor-Hugne Olsen

Daglig leder

⁶ <https://notesfrompoland.com/2020/10/29/polish-prosecutors-seeks-charges-against-organisers-of-abortion-protests-for-endangering-public/>

⁷ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0336_EN.html